

QUALITATIVE ANALYSIS OF THE MAIN FACTORS INFLUENCING THE FORMATION OF ECONOMIC STABILITY OF THE ENTERPRISE**Birbirenko S.S.,***PhD (Economics), Associate Professor
Odessa National Academy of Telecommunications
1 Kuznechna Str., Odessa, 65029, Ukraine***Klikich S.D.***Postgraduate
Odessa National Academy of Telecommunications
1 Kuznechna Str., Odessa, 65029, Ukraine***ЯКІСНИЙ АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ЧИННИКІВ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ РИНКОВОГО ПІДПРИЄМСТВА****Бірбіренко С.С.,***Кандидат економічних наук, доцент
Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова
Кузнечна 1, Одеса, 65029, Україна***Клікич С.Д.***Аспірант
Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова
Кузнечна 1, Одеса, 65029, Україна***Abstract**

The article provides a qualitative analysis of the main factors influencing the formation of economic stability of the enterprise. Based on the analysis of approaches to the classification of factors influencing the economic stability of the enterprise, the main groups of signs of influencing factors are identified, which include external (political and legal, information and communication and socio-psychological) and internal (technical and economic, organizational and managerial). It is established that the primary tasks for the analysis of factors of internal and external environments are diagnostics of their position, in connection with which the structural-logical scheme of diagnostics of factors of external and internal environment of the enterprise is developed. Thus, it is established that the level of competitiveness of the enterprise and its economic stability in particular, due to its ability to respond in a timely manner to the negative effects of destabilizing factors, adaptation to adverse transformations of the external environment.

Анотація

В статті здійснено якісний аналіз основних чинників впливу на формування економічної стійкості підприємства. Базуючись на аналізі підходів щодо класифікації чинників впливу на економічну стійкість підприємства виокремлено основні групи ознак чинників впливу, до яких відносяться зовнішні (політико-правові, інформаційно-комунікативні та соціально-психологічні) та внутрішні (техніко-економічні, організаційно-управлінські). Встановлено, що першочерговими завданнями з аналізу чинників внутрішнього і зовнішнього середовища є діагностика їхнього становища, у зв'язку із чим розроблено структурно-логічну схему здійснення діагностики чинників зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства. Таким чином, встановлено, що рівень конкурентоздатності підприємства та його економічної стійкості зокрема, обумовлюються його здатністю вчасно реагувати на негативні впливи дестабілізуючих чинників, адаптацією до несприятливих трансформацій зовнішнього середовища.

Keywords: economic stability, factors, external environment, internal environment, diagnostics, competitiveness, qualitative analysis.

Ключові слова: економічна стійкість, чинники, зовнішнє середовище, внутрішнє середовище, діагностика, конкурентоздатність, якісний аналіз.

Здійснені попередні авторські дослідження сутності категорії «економічна стійкість підприємства» свідчать про визначення її як симбіозу взаємопов'язаних елементів і фінансово-господарських відносин, що підлягають постійним впливам сукупності чинників, різноманітних за своїм походженням, умовами формування і функціонування та рівнями прояву.

Вченими приділяється багато уваги щодо вивчення чинників, які впливають на економічну стій-

кість підприємства. До найвідоміших серед них можна віднести: Ареф'єву О., Гривківську О., Пилецьку С., Тура О., Стецюк П., Родіонову В., Семененко І., Ячменьову В., Василенко О., Гречаного В., Тхора С., Семененко І., Юрченко А. та ін.

Економічна стійкість також як наукова категорія містить характерні специфічні особливості економічних процесів, а отже передбачає наявність постійних змін, мінливість взаємодії факторів виробництва та господарського функціонування. Таким чином є всі підстави стверджувати, що економічна

стійкість характеризується дискретністю і формується та забезпечується в умовах впливів багатокomпонентного комплексу чинників.

Вченими приділяється багато уваги щодо вивчення чинників, які впливають на економічну стійкість підприємства. Так, Гривківська О. відзначає, що на економічну стійкість підприємства впливає відсутність функціональних систем контролю за використанням і перерозподілом фінансових ресурсів, загострення проблем з платіжності і можливість повернення бартеризації, наявність сумнівної дебіторської заборгованості, низькі запаси або повна відсутність оборотних коштів на підприємстві та низка ін. [1]. Стецюк П. вважає, що на забезпечення економічної стійкості впливають окрім загальної величини витрат ще й співвідношення між постійними та змінними витратами [2]. Родіонова В. зазначає на необхідності віднесення до групи чинників, які формують економічну стійкість підприємства, внутрішнього потенціалу підприємства та його успадковану стійкість [3]. За ствердженням Семененко І. успадковані чинники забезпечення економічної стійкості – це комплексна характеристика розвитку підприємства, яка визначається результатами інноваційної діяльності підприємства і дає йому змогу підтримувати економічну стійкість, як у поточному періоді, так і на перспективу [4].

Управління підприємством зазнає суттєвого впливу з боку зовнішнього середовища. Насамперед це практично абсолютна неможливість розробки поточних і перспективних завдань менеджменту через відсутність досвіду здобутого у попередньому функціонуванні. Також додають складності новизна та кількість появи нових проблем, які виникають швидкими темпами, що сприяє підвищенню вірогідності управлінських помилок. До того ж важливим аспектом є необхідність врахування таких проблем, які не були попередньо ідентифіковані і залишились осторонь уваги керівництва компанії.

Базуючись на аналізі підходів щодо класифікації чинників впливу на економічну стійкість підприємства виокремлено основні групи ознак чинників впливу, до яких відносяться зовнішні (політико-правові, інформаційно-комунікативні та соціально-психологічні) та внутрішні (техніко-економічні, організаційно-управлінські). Техніко-економічні ознаки чинників впливу на економічну стійкість підприємства формують систему фінансового забезпечення підприємства на засадах розвитку інвестиційної діяльності із розробкою та подальшим впровадженням інновацій, банківського кредитування, страхування інноваційних ризиків, розвитку фінансово-промислових груп, підвищення ефективності формування бюджетної політики тощо. Організаційно-управлінські ознаки притаманні чинникам, що впливають на розвиток інноваційної інфраструктури, HR-політику та загальну систему стратегічного управління підприємством. Політико-правові ознаки належать чинникам, які забезпечують правову площину сталого розвитку підприємства. Характерним для таких чинників є вплив держави на конкурентне середовище підприємства

та на політичні аспекти менеджменту при формуванні управлінських рішень.

Інформаційно-комунікативні ознаки притаманні чинникам, що впливають на масиви інформації, необхідної для формування і підвищення економічної стійкості підприємства та систему комунікативних зв'язків. Соціально-психологічні ознаки характерні для чинників впливу на систему соціальної підтримки кадрового потенціалу та клієнтське оточення.

З метою правильного оцінювання з високим ступенем достовірності впливу сукупності чинників на економічну стійкість підприємства та здійснення його прогнозування, необхідно визначити та ідентифікувати за наведеними класифікаційними ознаками ті, які характеризуються найбільшим впливом і мають відповідно більшу значущість. Результативність зусиль у цьому напрямку може бути досягнуто лише на засадах комплексного, системного підходу при відокремленні та аналізі добірки чинників, що, в свою чергу, сприятиме ефективному досягненню цільових значень економічної стійкості підприємства.

Адаптація підприємства до трансформацій зовнішнього середовища можлива за умов здійснення аналізу рівня впливу чинників із подальшим визначенням наслідків, моніторингу інформації про динамічні і статистичні властивості зазначених чинників, ефективності використання усіх складових потенціалу, що сприятиме пристосуванню підприємства до відповідних умов функціонування. Першочерговими завданнями з аналізу чинників внутрішнього і зовнішнього середовищ є діагностика їхнього становища. Визначення і практичне застосування можливостей підприємства щодо опору загрозам, які можуть мати місце протягом усього періоду функціонування підприємства. На основі отриманих результатів зазначеної діагностики управлінці повинні визначати альтернативні моделі поведінки на усіх етапах планування, базуючись на урахуванні виявлених можливостей, загроз, сильних і слабких сторін підприємства (SWOT-аналіз).

На рис. 1. представлено структурно-логічну схему здійснення діагностики чинників зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства. За допомогою діагностики управлінці отримують важливу інформацію про умови функціонування підприємства і надається можливість виявлення перешкод та труднощів на шляху розвитку суб'єкта господарювання, з'являється можливість здійснення організації впливу на поточну діяльність, прогнозування використання переваг і можливостей, які надаються зі сторони зовнішнього середовища, а також ймовірних наслідків його мінливості і невизначеності. Все це підтверджує необхідність здійснення постійного моніторингу змін зовнішнього середовища на засадах використання науково-обґрунтованих способів та інструментарію.

Базуючись на аналізі підходів щодо класифікації чинників впливу на економічну стійкість підприємства виокремлено основні групи ознак чинників впливу, до яких відносяться зовнішні (політико-правові, інформаційно-комунікативні та соціально-психологічні) та внутрішні (техніко-економічні, організаційно-управлінські).

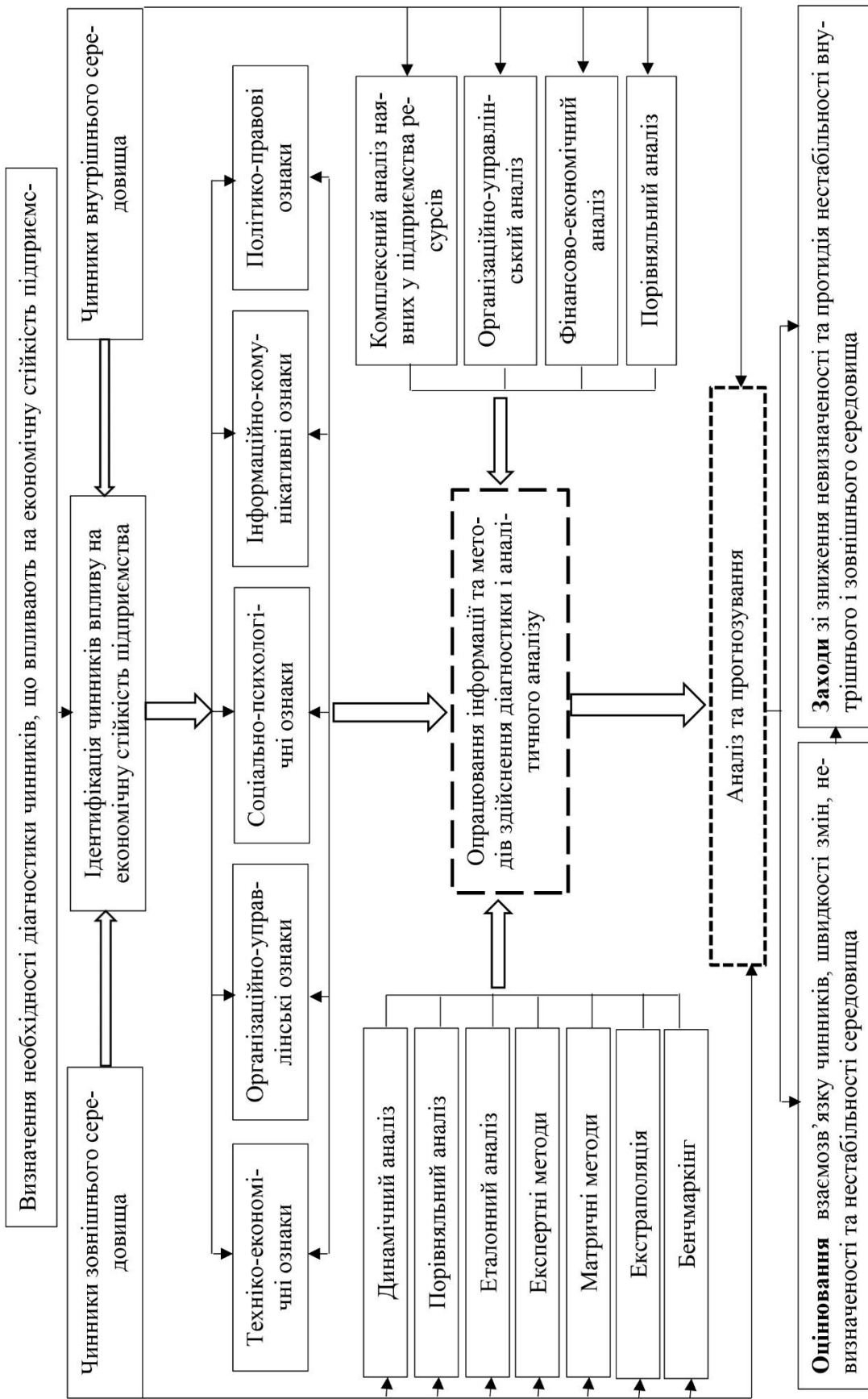

Рис. 1. Структурно-логічна схема здійснення діагностики чинників зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства.

Джерело: систематизовано автором на основі опрацювання [5, 6].

Техніко-економічні ознаки чинників впливу на економічну стійкість підприємства формують систему фінансового забезпечення підприємства на заходах розвитку інвестиційної діяльності із розроб-

кою та подальшим впровадженням інновацій, банківського кредитування, страхування інноваційних ризиків, розвитку фінансово-промислових груп, підвищення ефективності формування бюджетної політики тощо. Організаційно-управлінські ознаки

притаманні чинникам, що впливають на розвиток інноваційної інфраструктури, HR-політику та загальну систему стратегічного управління підприємством. Політико-правові ознаки належать чинникам, які забезпечують правову площину сталого розвитку підприємства. Характерним для таких чинників є вплив держави на конкурентне середовище підприємства та на політичні аспекти менеджменту при формуванні управлінських рішень.

З метою правильного оцінювання з високим ступенем достовірності впливу сукупності чинників на економічну стійкість підприємства та здійснення його прогнозування, необхідно визначити та ідентифікувати за наведеними класифікаційними ознаками ті, які характеризуються найбільшим впливом і мають відповідно більшу значущість. Результативність зусиль у цьому напрямку може бути досягнуто лише на засадах комплексного, системного підходу при відокремленні та аналізі добірки чинників, що, в свою чергу, сприятиме ефективному досягненню цільових значень економічної стійкості підприємства.

В якості висновку до вищевикладеного можна констатувати, що економічна стійкість ринкових підприємств підлягає впливам внаслідок дії комплексної сукупності різноаспектних та взаємопов'язаних чинників, які впливають на неї прямим і опосередкованим впливом. За своїм характером спрямованості і змістом вони мають різні рівні і напрямлення. Впливи чинників зовнішнього середовища сприяють зниженню стійкості рівноваги та стабільності суб'єктів підприємницької діяльності. Система чинників внутрішнього середовища формує здатність підприємства займати лідируючі позиції в конкурентному змаганні, втримувати та посилювати економічну стійкість. Рівень конкурентоздатності підприємства обумовлюється його здатністю вчасно реагувати на негативні впливи де-

стабілізуючих чинників, адаптацією до несприятливих трансформацій у зовнішньому середовищі і використанням можливостей, що ним надаються. Усі сфери діяльності підприємства постійно підлягають впливам взаємодії зазначених груп чинників, що носять всеохоплюючий характер.

References

1. Hryvkivska O. Sources of financing of enterprises of the agricultural sector of the economy // Formation of market relations in Ukraine: Collection of Sciences works. – 2004. – #4. – Pp. 89-92.
2. Stetsiuk P. Theory and practice of financial resources management of agricultural enterprises: Monograph. – L.: NSC IAE, 2008. - 386 p. [Published in Ukrainian].
3. Rodionova V. Financial stability of the enterprise in the conditions of inflation / V.M. Rodionova, M.A. Fedotova. – M.: Perspektiva, 2009. - 98 p. [Published in Russian].
4. Semenenko I. Economic stability of the enterprise: essence and concept [Text] / I.M. Semenenko // Bulletin of East Ukraine. nat. Vladimir Dahl University: Coll. Science. etc. – #2 (144). – Lugansk, 2010. - Pp. 78-82. [Published in Ukrainian].
5. Yurchenko A.Yu. Formation and increase of level of economic stability of the enterprises of flour-milling branch: dis. for science. Degree of Cand. econ. Science: special. 08.00.04 "Economics and management of enterprises (by type of economic activity)" / A.Yu. Yurchenko / Kherson National University tech. un-t. - H., 2018. - 283 p. [Published in Ukrainian].
6. Kreidich I. Diagnosis of the influence of external and internal factors on the process of innovation and investment support for sustainable development of industrial enterprises / I.M. Kreidich, O. Nakonechna, K. Shvets // Effective economy. – 2013. – #2. [Published in Ukrainian]. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_2_80

METHODICAL BASES OF MARKETING SEGMENTATION OF THE COMMODITY MARKET

Chentsov A.V.

*Postgraduate Student
University of Customs and Finance, Dnipro, Ukraine*

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ МАРКЕТИНГОВОЇ СЕГМЕНТАЦІЇ ТОВАРНОГО РИНКУ

Ченцов А.В.

*здобувач наукового ступеня,
Університет митної справи та фінансів (м. Дніпро)*

Abstract

The thesis deals with the problem of improvement of management mechanisms in the enterprises of industrial complex. The methodical and instrumental support for commodity market differentiation and segmentation have been generalized. The methodological provisions for information and analytical support of the enterprise management and determining the commodity market capacity have been improved. An approach to market ranking during the enterprise marketing strategy formation has been proposed.

Анотація

У статті досліджується наукове завдання щодо вдосконалення механізму господарювання промислових підприємств, яке пропонується вирішити шляхом використання потенціалу маркетингу. Узагальнено методичне та інструментальне забезпечення диференціації та сегментації товарних ринків. Удосконалено методичні положення щодо інформаційно-аналітичного забезпечення підприємства та визначення ємності